

LOPEN KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

Sisällysluettelo

1. LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

- 1 § Tavoite
- 2 § Määräysten antaminen ja valvonta
- 3 § Määräysten soveltaminen ja suhde muihin määräyksiin
- 4 § Paikalliset olosuhteet

2. LUKU MÄÄRÄYKSET JÄTEVESIEN HAITTAVAIKUTUSTEN EHKÄISEMISEKSI

- 5 § Talousjätevesien käsittely viemäriverkostojen ulkopuolella
- 6 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu
- 7 § Lumen vastaanottoaikkojen sijoittaminen

3. LUKU PINTA- JA POHJAVESIENSUOJELUA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

- 8 § Eläinsuojien, lantaloiden ja jaloittelutarhojen sijoittaminen

4. LUKU MÄÄRÄYKSET ILMAPÄÄSTÖJEN RAJOITTAMISEKSI

- 9 § Savukaasupäästöjen ja niiden haitallisten vaikutusten ehkäisy

5. LUKU MELUNTORJUNTAA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

- 10 § Tiedotusvelvollisuus
- 11 § Ilmoitusvelvollisuus

6. LUKU KEMIKAALEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

- 12 § Polttoaineiden ja muiden kemikaalien säilytys pohjavesi- ja ranta-alueilla
- 13 § Käytöstä poistetun säiliön käsittely

7. LUKU JÄTTEET

- 14 § Rakennus-, kunnostus-, kunnossapito- ja puhtaanapitotyöt
- 15 § Eräiden jätteiden pienimuotoinen hyödyntäminen maarakentamisessa

8. LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

- 16 § Siirtymäsäännökset
- 17 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja
- 18 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä
- 19 § Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen tai laiminlyönnin seuraamukset
- 20 § Ympäristönsuojelumääräysten liitteiden päivittäminen

9. LUKU VOIMAANTULOMÄÄRÄYKSET

- 21 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Tavoite

- 1.1 Ympäristönsuojelumääräykset annetaan ympäristönsuojelulain (86/2000) täytäntöön panemiseksi, joten niiden tulee perustua lain säännöksiin tai sen nojalla annettujen säädösten konkretisointiin ympäristön suojelemiseksi paikallisesti.

Ympäristönsuojelumääräykset ovat kuntakohtaiset ja paikallisista olosuhteista johtuvia ja ne koskevat muuta kuin luvan- tai ilmoituksenvaraista toimintaa tai puolustusvoimien toimintaa. Määräykset täydentävät osaltaan lakia ja sen nojalla annettuja asetuksia. Määräysten pitää kohdistua selkeästi rajattuihin toimintoihin tai yleisiin käyttäytymistapoihin, joita ei voida muuten säädellä.

Ympäristönsuojelulain 19 §:n 2 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojelumääräykset voivat koskea:

- 1) toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
- 2) erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai värinän torjuntaa;
- 3) toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
- 4) alueita, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;
- 5) vyöhykkeitä ja alueita, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
- 6) valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista; sekä
- 7) vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia (25.3.2011/273)

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

- 2.1 Ympäristönsuojelulain 19 §:n mukaisesti ympäristönsuojelumääräykset antaa kunnanvaltuusto.
- 2.2 Ympäristönsuojelulain 21 §:n 1 momentin mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jonka tehtävät kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 5 §:n 1 momentin mukaan hoitaa kunnan määräämä toimielin.
- 2.3 Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi siirtää sille ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua toimivaltaa, lukuun ottamatta hallintopakon käyttämistä, viranhaltijalle siten kuin kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa säädetään.

3 § Määräysten soveltaminen

- 3.1 Ympäristönsuojelulain 1 luvussa 'Yleiset säännökset' on säädetty mm. lain tavoite, soveltamisala, määritelmät, yleiset periaatteet ja velvollisuudet sekä kiellot. Lain 2 luvussa 'Asetukset ja määräykset' on annettu valtioneuvostolle oikeus antaa asetuksella tarpeellisia säädöksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Koska valtioneuvoston antamat ympäristönsuojelua koskeva asetukset ovat usein yleisluontoisia, on perusteltua antaa niitä täydentäviä ja käytännön tilanteita selventäviä paikallisia määräyksiä. Ympäristönsuojelumääräyksillä tarkennetaan yleisesti hyväksyttäviä velvoitteita tarpeettoman haitan ehkäisemiseksi.
- 3.2 Määräykset koskevat perusosiltaan koko kuntaa. Tietyillä erityisalueilla, jotka on määritelty määräysten 4 §:ssä, voidaan antaa perusmääräyksiä täydentäviä määräyksiä.
- 3.3 Määräyksiä voidaan antaa vain muusta kuin ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraisista tai ilmoitusvelvollisista toimista, joiden osalta ympäristön pilaantumisen ehkäisyä ja torjuntaa koskevat määräykset annetaan ko. luvassa tai ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä. Määräysten tulee kohdistua selkeästi rajattuihin toimintoihin tai yleisiin käyttäytymistapoihin, joita ei voida muutoin säädellä. Määräykset eivät voi myöskään koskea puolustusvoimien toimintaa.
- 3.4 Ympäristönsuojelumääräys väistyy, jos myöhemmin annetaan ylemmänasteinen normi samasta asiasta. Määräystä ei saa antaa myöskään siten, että se on ristiriidassa jo olemassa olevan ylemmänasteisen normin kanssa. Määräyksillä ei siten voida lieventää esimerkiksi ilman- tai vesiensuojelun asetettuja päästönormeja ja toisaalta niiden paikalliselle kiristämiseksi on osoitettava riittävät paikallisista olosuhteista johtuvat perusteet.
- 3.5 Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia sääntöjä ovat jätehuoltomääräykset, rakennusjärjestykset ja terveydensuojelujärjestykset. Myös kaavamääräykset voivat koskea ympäristönsuojelua.
- Ympäristönsuojelumääräykset ovat säädöshierarkkisesti samantasoisia muiden kunnallisten määräysten kanssa. Koska ympäristönsuojelumääräykset annetaan ympäristönsuojelullisin perustein, tulee niissä mahdollisesti annettua parempaan ympäristönsuojelulliseen tulokseen tai tasoon johtavaa määräystä noudattaa, vaikka samasta asiasta olisikin määrätty muussa kunnallisessa määräyksessä.
- 3.6 Kunnan muiden viranomaisten tulee lupa-asiaa ratkaistessa tai muuta viranomaispäätöstä tehtäessä ottaa huomioon mitä ko. asiasta on ympäristönsuojelumääräyksillä säädetty. Esimerkiksi rakennusluvassa ei voida hyväksyä ympäristönsuojelulliselta toteutukseltaan tai tasoltaan huonompaa jätevesien käsittelymenetelmää kiinteistölle, kuin ympäristönsuojelumääräyksissä on edellytetty. Vastaavasti esimerkiksi jonkun yleisötapahuman järjestämistä kunnan hallinnassa olevalla yleisellä alueella koskevassa alueen käyttösopimuksessa ei voida sopia meluntorjunnan osalta ympäristönsuojelumääräyksissä edellytetyistä käyttöajoista poikkeamisista. Myös kaavoituksen yhteydessä tulee kaavamääräykset sovittaa ympäristönsuojelumääräyksiin siten, ettei niiden välillä ole ristiriitaisuuksia.

4 § Paikalliset olosuhteet

- 4.1 Ympäristönsuojelumääräykset voidaan antaa koko kuntaa tai vain sen osaa koskevana. Esimerkiksi jätevesien johtamiselle ja uusien polttoainesäiliöiden sijoittamiselle ympäristönsuojelulliset vaatimukset voivat perustellusti olla tiukemmat tärkeillä pohjavesialueilla ja vesistöjen rannoilla kuin muilla alueilla.

Ympäristönsuojelun ja ympäristön pilaantumisen ehkäisy, poistamisen ja vähentämisen kannalta keskeisimmät olosuhteet ja alueet Lopella ovat seuraavat:

pohjavesialueet, joilla tarkoitetaan I luokan tärkeitä pohjavesialueita ja II luokan vedenottoon soveltuvia pohjavesialueita. Rajauksissa noudatetaan ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymiä rajauksia. Alueet on ohjeellisina merkitty liitekarttaan. Pohjavesialueita koskevilla määräyksillä on tarkoitus ehkäistä pohjaveden pilaantumista.

ranta-alueet, joilla tarkoitetaan lähinnä ranta-alueita, joilla on vesiensuojelun tai vedenoton kannalta tarpeen antaa määräyksiä esimerkiksi jätevesien haittavaikutusten ehkäisemiseksi. Näissä määräyksissä ranta-alueilla tarkoitetaan 100 metrin levyistä vyöhykettä järvien keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta maalle päin sekä luonnonuomaisten jokien reunoista molemmille rannoille päin.

taajaan rakennetut alueet, joilla tarkoitetaan asemakaavoitettuja alueita. Taajaan rakennettuja alueita koskevilla määräyksillä on tarkoitus ehkäistä mm. ympäristön pilaantumisesta johtuvaa terveyshaittaa tai ympäristön yleisen viihtyisyyden vähentymistä. Uudet asemakaava-alueet kuuluvat aina taajaan rakennettuihin alueisiin.

Edellä mainituille alueille on yleensä perusteltua antaa koko kunnan aluetta koskevia määräyksiä tarkempia ja yksityiskohtaisempia määräyksiä, joilla ehkäistään ympäristönsuojelulain 3 §:ssä määriteltyä ympäristön pilaantumista sekä turvataan ympäristönsuojelulain 7, 8 ja 9 §:ien pilaamiskieltojen toteutuminen.

2 LUKU MÄÄRÄYKSET JÄTEVESIEN HAITTAVAIKUTUSTEN EHKÄISEMISEKSI

Ympäristönsuojelulain 19 §:n 2 momentin 1 kohdan perustelujen mukaan määräyksiä voidaan antaa toimista, rajoituksista ja rakennelmista, joilla ehkäistään päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia. Määräykset voivat koskea jätevesien puhdistusmenetelmiä tai etäisyysvaatimuksia tietyn vesistön ranta-alueella, kiinteän polttoaineen käyttöä määrätyillä alueilla, ajoneuvojen pesun rajoittamista tietyillä alueilla ja öljynerotuskaivojen edellyttämistä pesupaikoilla sekä muita vastaavantapaisia seikkoja. Edelleen perustelujen mukaan ympäristönsuojelumääräyksillä voidaan yksilöidä alueellisesti talousjätevesien puhdistusvaatimuksia.

5 § Talousjätevesien käsittely viemäriverkostojen ulkopuolella

- 5.1 Ympäristönsuojelulain luvussa 3a määrätään jätevesien yleinen puhdistamisvelvollisuus. Sen mukaan, jos kiinteistöä ei ole liitetty viemäriverkoston eikä toimintaan tarvita tämän lain mukaista lupaa, jätevedet on johdettava ja käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Talousjätevedet on käsiteltävä ennen niiden johtamista maahan, vesistöön taikka ojaan, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon. Muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamatta maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Vähäisinä jätevesinä voidaan pitää esimerkiksi sellaisella kiinteistöllä muodostuvia pesuvesiä, jossa talousvesi tuodaan kantamalla kaivosta tai järvestä käyttöpisteeseen.

Ympäristönsuojelulain 27c §:n nojalla on annettu valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (ns. haja-asutuksen jätevesiasetus VNA 209/2011). Asetuksessa säädetään talousjätevesien käsittelystä ja johtamisesta sekä jätevesijärjestelmien rakentamisesta ja ylläpidosta, jätevesistä muodostuvista lietteistä sekä niiden keräilystä ja käsittelystä.

- 5.2 Etäisyysvaatimuksien perusteet ovat ensisijaisesti vesiensuojelullisia ja toisaalta niillä voidaan ehkäistä muuta ympäristönsuojelulain 3 §:n 1 momentissa määriteltyä pilaantumista, esimerkiksi hajuhaittoja.

Talovesikaivon osalta vähimmäissuojaetäisyyden arvioinnissa on otettava huomioon mm. jäteveden määrä ja laatu, maaston kaltevuus, raekoko sekä pohjavesiolosuhteet.

- 5.3 Ohjeellisesta puhdistustasosta pilaantumislle herkillä alueilla on säädetty talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen (jätevesiasetus 209/2011) 4 §:ssä. Kyseisen pykälän mukaan alueella, jota koskevat ympäristönsuojelulain 19 §:n nojalla annettavat kunnan ympäristönsuojelumääräykset ympäristöön johdettavien jätevesien enimmäiskuormituksesta, tulisi talousjätevesien puhdistustason olla sellainen, että ympäristöön aiheutuva kuormitus vähenee orgaanisen aineen osalta vähintään 90 prosenttia, kokonaisfosforin osalta vähintään 85 prosenttia ja kokonaistypen osalta vähintään 40 prosenttia verrattuna haja-asutuksen kuormitusluvun avulla määritettyyn käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen. Vastaavasti ko. asetuksen 3 §:n mukaan muilla alueilla puhdistustason tulee orgaanisen aineen osalta olla vähintään 80 prosenttia, kokonaisfosforin osalta vähintään 70 prosenttia ja kokonaistypen osalta vähintään 30 prosenttia.

- 5.4 Ympäristönsuojelulain 8 §:ssä säädetään pohjaveden pilaamiskiellosta. Jo pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on pilaantumiskiellon vastaista. Koska ympäristönsuojelumääräysten liitekartassa osoitetuilla pohjavesialueilla saattaa aiheutua pohjaveden pilaantumista, on perusteltua kieltää pohjavesialueilla käymäläjätevesien johtaminen maastoon puhdistettunakaan. Kun pohjavesialueella muut talousjätevedet kuin käymäläjätevedet puhdistetaan ympäristönsuojelulainsäädännön ja määräyksen 5.3 edellyttämällä tavalla, ei niiden maastoon johtamisen voida katsoa aiheuttavan pilaantumista.

- 5.5 Ranta-alueella käymäläjätevesien maahan imeyttäminen saattaa aiheuttaa vastaavanlaista pilaantumista kuin niiden johtaminen suoraan vesistöön, jolloin yleensä edellytyksenä on ympäristöluvan hakeminen. Ympäristönsuojelulain 3 §:ssä määritellyn pilaantumisen ehkäisemiseksi on ranta-alueella perusteltua kieltää käymäläjätevesien maahan imeyttäminen. Kun käymäläjätevedet puhdistetaan ympäristönsuojelulainsäädännön ja määräyksen 5.3 ja 5.5 edellyttämällä tavalla, ei niiden voida katsoa aiheuttavan pilaantumista.

Kun ranta-alueella muut talousjätevedet puhdistetaan ympäristönsuojelulainsäädännön ja määräyksen 5.3 edellyttämällä tavalla, ei niiden maastoon johtamisen tai maahan imeyttämisen voida katsoa aiheuttavan pilaantumista.

6 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesun rajoitukset

- 6.1 Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja laitteiden pienimuotoisen pesun asumiskäytössä olevalla kiinteistöllä ei katsota aiheuttavan ympäristön pilaantumisen vaaraa, mikäli pesussa ei käytetä liuotainaineita ja jätevedet voidaan imeyttää maahan omalla tontilla tai johtaa hulevesiviemäriin.
- 6.2 Ammattimainen tai muutoin laajamittainen pesutoiminta kiinteistöllä suoritetaan yleensä painepesulaiteilla ja liuotinpohjaisilla pesuaineilla, ja siitä syntyy huomattavan paljon jätevesiä, joiden johtaminen ympäristöön tulisi aiheuttamaan mitä ilmeisimmin jäteveden määrän ja laadun vuoksi ympäristön pilaantumista. Tämän vuoksi on perusteltua vaatia laajamittaiselta pesutoiminnalta tarkoitusta varten rakennettua katettua pesupaikkaa, josta kaikki jätevedet johdetaan esikäsittelyn jälkeen jätevesiviemäriin.
- Pesutoiminta voidaan katsoa ammattimaiseksi, mikäli se täyttää yritys- tai ansiotoiminnan tunnusmerkit. Laajamittainen pesutoiminta voi olla myös muunlaista kuin ammattimaista. Tällaiseksi voidaan katsoa esimerkiksi useiden kuorma-autojen toistuva peseminen.
- 6.3 Yleisessä käytössä olevilla alueilla ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja laitteiden pesu on syytä kieltää, koska pesutoiminta esimerkiksi puisto- tai virkistysalueilla saattaa aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa vähentämällä yleistä viihtyisyyttä ja virkistyskäyttöön soveltumista.
- 6.4 Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu liuotinpesuaineilla saattaa aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa tai haittaa viemärlaitoksen toiminnalle. Tämän vuoksi on perusteltua kieltää liuotinpohjaisten pesuaineiden käyttö muualla kuin tähän tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla, josta kaikki jätevedet johdetaan esikäsittelyn jälkeen jätevesiviemäriin.

7 § Lumen vastaanottoaikojen sijoittaminen ja sulamisvesien käsittely

- 7.1 Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan harjoittaja vastaa vaikutuksien ennaltaehkäisystä ja ympäristöhaittojen poistamisesta tai rajoittamisesta mahdollisimman vähäisiksi aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Katu-, tie-, piha- ja muilta toiminta-alueilta poistettu lumi saattaa sisältää sellaisia epäpuhtauksia, että niistä voi aiheutua ympäristön ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa ja roskaantumista. Roskaantumisen aiheuttaja tai kiinteistön haltija on velvollinen puhdistamaan roskaantuneen alueen siten kuin jätelaissa (646/2011) säädetään.

3. LUKU PINTA- JA POHJAVESIENSUOJELUA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

8 § Eläinsuojien, lantaloiden ja jaloittelutarhojen sijoittaminen

- 8.1 Ympäristönsuojelulain 8 §:ssä säädetty pohjaveden pilaamiskielto koskee myös mm. lannan käsittelyä ja varastointia, joten uusien eläinsuojien, lantaloiden ja jaloittelutarhojen sijoittamisen pohjavesialueille tulee välttää ilman pohjaveden suojelemiseksi tehtäviä suunnitelmia.

- 8.2 Määräyksellä on tarkoitus estää ravinteiden huuhtoutumista pintavesiin sekä turvata talousveden hygieenistä laatua.

4. LUKU MÄÄRÄYKSET ILMAPÄÄSTÖJEN RAJOITTAMISEKSI

9 § Savukaasupäästöjen ja niiden haitallisten vaikutusten ehkäisy

- 9.1 Savukaasujen mukana ympäristöön pääsevät epäpuhtaudet ja haju heikentävät ympäristön viihtyisyyttä ja terveydellistä laatua. Niistä saattaa lisäksi aiheutua haittaa myös yksityiselle omaisuudelle ja sen käytölle. Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi on perusteltua kieltää kiinteistökohtaisissa lämmityskattiloissa ja muissa tulisijoissa haitallisia ympäristövaikutuksia aiheuttavien polttoaineiden käyttö.

Poltettaessa jätteitä tai muuta huonosti palavaa tai haitallisia aineita sisältävää materiaalia kiinteistökohtaisissa lämmityskattiloissa tai muissa tekniikoiltaan puutteellisissa tulipesissä syntyy polton yhteydessä terveydelle ja ympäristölle haitallisia aineita ja yhdisteitä, joista saattaa aiheutua terveyshaittoja tai muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Jätteiden poltosta määrätään myös Lopen kunnan jätehuoltomääräyksissä. Asiyhteyden vuoksi tämä todetaan myös ympäristönsuojelumääräyksissä.

- 9.2 Lämmityskattiloiden ja muiden tulipesien käytöstä syntyvien päästöjen määrä ja laatu riippuu käytettävän polttoaineen lisäksi myös käytettävien laitteiden laadusta ja kunnosta. Tämän vuoksi on tärkeää tarkkailla käytössä olevien laitteiden kuntoa ja huolehtia siitä, että ne huolletaan säännöllisesti. Polttolaitteiston huollossa on noudatettava laitevalmistajan antamia käyttö- ja huolto-ohjeita. Pelastusviranomaisen antaa tarkempia ohjeita mm. nuohoukseen liittyen.
- 9.3 Oksien, risujen, lehtien sekä muiden jätteiden avopoltosta voidaan katsoa aiheutuvan haittaa naapurustolle savuamisen, noen ja hajun muodossa, minkä vuoksi avopoltto on kielletty taajaan rakennetulla alueella. Kuivien oksien, risujen tai käsittelemättömän puun polttamisesta kiinteässä tulipesässä ei voida katsoa aiheutuvan terveyshaittoja tai muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa.
- 9.4 Kuivien oksien, risujen, olkien lehtien ja käsittelemättömän puun poltosta taajaan rakennetun alueen ulkopuolella ei katsota aiheutuvan merkittäviä haittoja ympäristölle. Muiden jätteiden poltosta voi syntyä ympäristölle ja terveydelle haitallisia yhdisteitä, joten niiden poltto on kielletty.

5. LUKU MELUNTORJUNTAA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

10 § Ilmoitusvelvollisuus

- 10.1 Toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, kuten rakentamisesta tai yleisötilaisuudesta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Ilmoitusta koskevassa päätöksessä voidaan antaa määräyksiä haitan rajoittamiseksi. (YSL 60.1 ja 64 §)

Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta, yksityishenkilön talouteen liittyvästä toiminnasta, kuten niin sanotusta hartiapankkirakentamisesta eikä puolustusvoimien toiminnasta, kuten sotaharjoituksista. Ilmoitusta ei asian luonteesta johtuen tarvitse tehdä hengen tai omaisuuden pelastamiseksi tai suojaamiseksi välttämättömistä toimista. (YSL 60.2 § HE 84/1999 vp, 60 §:n yksityiskohtaiset perustelut)

- 10.2 Ympäristönsuojelumääräyksillä voidaan toimintakohtaisesti määrätä, että YSL 60 §:n ilmoitusvelvollisuutta ei sovelleta. Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle voidaan rajata vain sellaiset toiminnot, jotka ovat lähtökohtaisesti ilmoitusvelvollisia. (YSL 60.2 §)

Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle on rajattu sellaiset tilapäiset tapahtumat ja työt, joiden ei arvioida aiheuttavan merkityksellistä haittaa, tai haittaa aiheuttava työ tai toiminta on lyhytaikaista. Haittaa on vähennetty rajaamalla toiminta tiettyihin kellonaikoihin, rajaamalla toimintapaikkoja sekä edellyttämällä tiedottamista haitasta mahdollisesti kärsiville. (HE 84/1999 vp, 60 §:n yksityiskohtaiset perustelut)

Ilmoitusvelvollisuudesta riippumatta toimintojen ja äänentoistolaitteiden sijoittelulla voidaan vähentää melun ja tärinän leviämistä ympäristöön.

Tärinähaittojen yhteydessä esille tulevat usein rakennusten ja rakennelmien vaurioitumisepäilyt. Tällöin kyseessä on yksityisoikeudellinen siviiliriita. Ympäristövahinkojen korvaamista koskevan lain (737/1994) mukaan ympäristövahinkona korvataan tietyllä alueella harjoitetun toiminnan aiheuttamasta tärinästä johtuva vahinko. Vahinko korvataan lain mukaan, jos häiriön sietämistä ei voi pitää kohtuullisena. Henkilö- ja esinevahinkojen korvaamiseen sovelletaan vahingonkorvauslain (412/1974) 5 luvun säännöksiä.

11 § Tiedotusvelvollisuus

- 11.1 Toiminnasta tai työstä on määrätty tiedotusvelvollisuus, koska melun tai tärinän tilapäinen sietäminen on helpompaa silloin, kun tiedetään etukäteen, kuinka kauan toimintaa harjoitetaan, ja minä vuorokaudenaikoina se tapahtuu. Tiedotteesta on käytävä ilmi ainakin työn tai tapahtuman laatu, kesto, kellonajat sekä vastaava yhteyshenkilö.

6. LUKU KEMIKAALEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

12 § Polttoaineiden ja muiden kemikaalien säilytys pohjavesi- ja ranta-alueilla

- 12.1 Määräyksellä pyritään ehkäisemään polttoaineiden ja muiden kemikaalien säilytyksestä aiheutuvia päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia, jotka ilmenevät ympäristön, kuten maaperän ja pohjaveden pilaantumisenä.

13 § Käytöstä poistetun säiliön käsittely

- 13.1 Käytöstä poistetut ja vanhat vielä käytössä olevat maanalaiset säiliöt ovat riski maaperälle ja pohjavedelle. Käytöstä poistettuja säiliöitä ei ole aina välttämättä puhdistettu, joten on olemassa vaara, että maaperä pilaantuu säiliöiden aikaa myöten rikkoutuessa.

Poistamalla säiliöt maaperästä pohjavesi- ja ranta-alueilla määräyksen mukaisesti, estetään huonokuntoisista vanhoista säiliöistä aiheutuva maaperän ja pohjaveden pilaantuminen. Lisäksi maaperä vanhojen säiliöiden ympäristössä voi olla pilaantunut vuotojen seurauksena ja edellyttää puhdistamista.

Käytöstä poistettu säiliö on tyhjennettävä öljystä ja pohjalle kertyneestä öljyisestä sakasta mahdollisuuksien mukaan ennen nostamista. Säiliön ja putkiston nostamisen yhteydessä saattaa tapahtua pilaantumista, mikäli säiliö ja putkisto eivät ole puhtaita. Toisaalta myös öljyä sisältävän säiliön jatkokäsittely on vaikeaa.

Vanhat säiliöt voivat sijaita sellaisessa paikassa, että niitä on teknisesti vaikea tai mahdoton poistaa esim. rikkomatta rakennuksen rakenteita tai aiheuttamatta sortumisvaaraa. Poikkeusta säiliön poistamisvelvollisuudesta voi hakea kirjallisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta perustellusta syystä. Ympäristönsuojeluviranomainen voi yksittäistapauksissa kirjallisesta hakemuksesta myöntää poikkeuksen velvollisuudesta poistaa käytöstä poistettu, ehjä maanalainen säiliö, mikäli poistaminen on teknisesti hyvin vaikeaa tai siitä aiheutuu kohtuutonta vahinkoa muulle omaisuudelle.

- 13.2 Ennen määräysten voimaantuloa asianmukaisesti puhdistettu ja hiekalla tai muulla hyväksyttävällä aineella täytettyä säiliötä ei kuitenkaan edellytetä poistettavaksi. On kuitenkin pyrittävä varmistamaan, että säiliöön ei ole jäänyt öljyä, joka voisi päästä vuotamaan maaperään.
- 13.3 Vastuu maahan jätetystä säiliöstä siirtyy kiinteistön uudelle omistajalle, joten hänelle on annettava siitä tieto määräyksen mukaisesti.

7. LUKU JÄTTEET

14 § Rakennus-, kunnostus-, kunnossapito- ja puhtaanapitotyöt

- 14.1 Määräyksessä mainituista rakennus- ja kunnostustoimenpiteistä saattaa syntyä melua, hajua tai pölyä taikka muuta näihin verrattavaa rasisusta ympäristölle, joka voi tietyissä olosuhteissa aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa kohteen läheisyydessä. Rakennusmateriaalit saattavat myös sisältää haitallisia aineita, joiden päätyminen ympäristöön on ehkäistävä. Ennakkoon toteutetuilla riittäväillä suojaustoimenpiteillä voidaan haitallisten vaikutusten leviäminen ehkäistä tai vähentää leviämistä merkittävästi.

15 § Eräiden jätteiden pienimuotoinen hyödyntäminen maarakentamisessa

- 15.1 Määräyksellä halutaan edistää hyödyntämiskelpoisten jättejakeiden käyttöä maarakentamisessa. Jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa on kannatettavaa, koska se korvaavana käyttöaineena ehkäisee jätteen syntyä ja säästää neitseellisiä kiviainesvaroja.

Ammattimainen tai laitospäinen jätteenkäsittely ja jätteen hyödyntäminen vaativat aina ympäristöluvan tai valtioneuvoston ns. MARA-asetuksen (591/2006, Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa) 6 §:n mukaisen ilmoituksen. Määräys koskeekin sellaista eräiden vaarattomien jätteiden vähäistä hyödyntämistä, mihin ei tarvita ympäristölupaa. Puhtaiden mineraalisten jäte-erien lisäksi maarakentamisessa voidaan käyttää muita käyttötarkoitukseen soveltuvia jäte-eriä, esim. kumirouhetta. Jätteestä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä säädetään ympäristönsuojelulaissa.

Määräys ei koske puhtaiden maa-aineksien hyödyntämistä silloin, kun puhtaan maa-aineksen hyödyntäminen on suunnitelmallista ja varmaa ja sitä hyödynnetään ilman edeltäviä muuntamistoimia.

Määräyksessä todetaan em. lainkohtien mukaisesti, että jätettä saa käyttää vain, mikäli kyseessä on jätteen hyödyntäminen ja mikäli jätteen hyödyntämisessä noudatetaan ympäristönsuojelulain ja jätelain vaatimuksia. Jätteen sijoittaminen maaperään sisältää aina riskin siitä, että hyödynnettävän aineen sijasta tai mukana maaperään sijoitetaan myös sekajätettä tai aineita, joilla on maaperää pilaava vaikutus. Sen jälkeen, kun alue on peitetty maa-aineksella, on mahdotonta valvoa, mitä maahan on sijoitettu. Näistä syistä johtuen pykälään on otettu määräys, jonka mukaan jätteen käytöstä maarakentamiseen on aina etukäteen ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoituksen perusteella voidaan arvioida mahdollista ympäristöluvan (tai muun hyväksynnän) tarvetta ja antaa muutoinkin tarkempia ohjeita toimintaan sekä tarvittaessa kieltää toiminta.

Käytettävän jätteen tulee määräyksen mukaisesti olla maarakentamiseen teknisesti sopivaa eikä se saa sisältää ympäristölle tai terveydelle haitallisia aineita. Betoni- ja tiilijätteen osalta voidaan edellyttää liukoisuustestien tekemistä. Jätteen hyödyntäminen pohjavesialueella on kielletty ilman ympäristö lupaa.

8. LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

16 § Siirtymäsäännökset

16.1 Erityinen siirtymäsäännös on katsottu tarpeelliseksi kirjata, jotta melko uusien jätevesijärjestelmien muuttamisesta vastaamaan ympäristönsuojelumääräysten vaatimuksia ei aiheutuisi kohtuuttomia tilanteita kiinteistöille. Siirtymäsäännös koskee kiinteistöjä, jotka ovat toteuttaneet jätevesijärjestelmänsä 1.1.2004 jälkeen myönnetyn rakennusvalvontaviranomaisen luvan mukaisesti. Lisäedellytyksenä siirtymäsäännöksen soveltamiselle on, ettei kiinteistökohtaisesta jätevesijärjestelmästä saa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa. Jätevesijärjestelmä on näillä kiinteistöillä saatettava vastamaan näissä määräyksissä esitettyjä vaatimuksia, mikäli kiinteistöllä tehdään rakennus- tai muutostöitä, joilla on vaikutusta jätevesien määrään tai laatuun.

Muiden kuin edellä mainittujen jätevesijärjestelmien osalta määräykset tulevat noudatettaviksi valtioneuvoston asetuksessa talousvesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuoleisilla alueilla (209/2011) asetettujen siirtymäaikaisten mukaisesti.

17 § Yleinen velvollisuus antaa valvontaa varten tarpeellisia tietoja

17.1 Määräyksiä voidaan ympäristönsuojelulain 19 §:n 2 momentin 6 kohdan perustelujen mukaan antaa lisäksi tietojen antamisesta ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ympäristönsuojelulaissa säädetty valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus ympäristövalvontaa ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä varten on laaja. Ympäristönsuojelulain 83 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan viranomaisella on oikeus saada tietoja kaikilta ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa harjoittavilta tai muilta, joihin lain velvoitteet kohdistuvat.

Myös viranomaiset ovat velvollisia luovuttamaan tietoja. Ympäristönsuojelulain 84 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan valvontaviranomainen voi antaa määräyksen toiminnan ympäristövaikutusten selvittämisestä, jos samalla on perusteltua aihetta epäillä toiminnasta aiheutuvan kiellettyä pilaantumista.

Viimeksi mainittu säännös liittyy lain 5 §:n mukaiseen selvilläolovelvollisuuteen, jonka mukaan lähtökohtana on, että kaikilla ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavilla toiminnanharjoittajilla on yleinen velvollisuus olla selvillä toimintansa vaikutuksista.

18 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

- 18.1 Ympäristönsuojelulain 19 §:n mukaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä siinä erityisesti mainituin perustein. Koska kaikkia tilanteita, joissa poikkeuksen myöntäminen olisi tarpeen, ei voida aina etukäteen tietää, on viranomaiselle annettava mahdollisuus myöntää poikkeus erityisen syyn niin vaatiessa.

Lupaa poikkeamiseen tulee hakea kirjallisesti ja sitä koskeva asia tulee käsitellä hallintomenettelyä koskevan lainsäädännön mukaisesti. Ympäristönsuojelumääräykset on annettu 1 §:n mukaisesti ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, joten poikkeamislupa voidaan myöntää ainoastaan siinä tapauksessa, että toiminnan harjoittaja tai tapahtuman järjestäjä kykenee näistä määräyksistä poikkeavalla muulla hyväksyttävällä tavalla estämään toiminnasta tai tapahtumasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen. Luvun 4. määräyksistä poikkeamisen myöntää hakemuksesta jätelautakunta tai sen alainen virkailija.

- 18.2 Ympäristönsuojelumääräyksiä sovellettaessa on otettava huomioon ympäristönsuojelulain ja -asetuksen periaatteet ja vaatimukset. Ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaisesti ympäristönsuojeluviranomainen voi tarkastuksen nojalla antaa muuta kuin luvanvaraista toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen, joka on tarpeen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Ympäristönsuojelulainsäädännön toteuttamiseksi voi kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimivaltaisena viranomaisena antaa näitä määräyksiä täydentäviä ohjeita ja määräyksiä.

19 § Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen tai laiminlyönnin seuraamukset

- 19.1 Tarkoituksena on selventää ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen seuraamuksia viittauksella ympäristönsuojelulain asianomaisiin säännöksiin.

Ympäristönsuojelulain 13 luvussa on säännökset valvonnasta ja hallintopakosta. Ympäristönsuojelumääräysten rikkomistilanteessa voi valvontaviranomainen kieltää jatkamasta tai toistamasta määräyksen vastaista menettelyä tai määrätä täyttämään muulla tavalla velvollisuutensa. Ympäristönsuojelulain 88 §:n nojalla voi viranomainen tehostaa antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään.

Ympäristönsuojelulain 116 §:ssä on rangaistussäännös, jonka nojalla voidaan ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta tuomita sakkorangaistus yleisessä tuomioistuimessa.

20 § Ympäristönsuojelumääräysten liitteiden päivittäminen

- 20.1 Ympäristönsuojelumääräysten liitteenä olevan kartta-aineiston tietojen tarkistaminen saattaa tulla ajankohtaiseksi, vaikka määräykset muutoin olisivat vielä ajantasaiset. Siksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle on syytä varata mahdollisuus tarvittaessa tarkistaa ja täydentää määräysten liitteitä myös erikseen ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksellä ilman kunnanvaltuuston käsittelyä.

Pohjavesialueiden rajaukset on määritellyt Hämeen ELY-keskus ja mikäli rajaukset tai luokitukset muuttuvat päivittämisen myötä, päivittyvät alueet vastaavasti myös näiden ympäristönsuojelumääräysten karttaliitteeseen. Taajaan rakennetun alueen rajaus tarkentuu asemakaavoitettujen alueiden osalta asemakaava-alueen laajentumisen/kumoutumisen myötä. Muiden liitekartassa esitettävien alueiden osalta kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi muuttaa rajausta.

9. LUKU VOIMAANTULOMÄÄRÄYKSET

21 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo

- 21.1 Voimaantulopäivästä määrittäminen on tärkeää, koska ympäristönsuojelumääräysten rikkomisesta voidaan tuomita rangaistus ympäristönsuojelulain 116 §:n perusteella.

Määräysten hyväksymistä koskeva päätös annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin on kuulutettava ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta.